

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 17 listopada 2010 r.
w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny.

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z senackim projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, opiniuje go negatywnie.

Odpowiedzialność karna opiera się na określonych zasadach, które tworzą system gwarancji w tej dziedzinie. Do tych zasad należy, określona w art. 1 § 1 k.k. zasada ustawowej określoności przestępstwa i kary (*nullum crimen et nulla poena sine lege*).

Zasada ta doznaje istotnego wzmocnienia w nadrzędnych normach Konstytucji i ratyfikowanych konwencjach międzynarodowych. Nadto jest niekwestionowanym składnikiem idei prawa.

Realizacja zasady ustawowej określoności przestępstw i jej rzeczywista funkcja gwarancyjna uzależniona jest od precyzyjnego określenia znamion czynu zabronionego. Tym warunkom nie odpowiada przepis art. 160a k.k. w proponowanym kształcie. Określone w omawianym artykule znamiona przestępstwa nie poddają się powszechnie przyjętym regułom wykładni. Pozornie tylko realizuje omawianą zasadę zabronienie czynu w obowiązującej ustawie, jeżeli ustawa ta używa określeń ocennych pozostawiających nadmierny luz decyzyjny. Otwiera to bowiem pole dowolności w stosowaniu prawa.

Przedstawiony projekt nowelizacji kodeksu karnego w proponowanym brzmieniu art. 160a k.k. nie czyni zadość omówionej funkcji gwarancyjnej, poprzez niedookreślenie zespołu znamion stypizowanego przestępstwa.

Legalnej definicji znamion nowelizowanego przepisu nie zawiera również art. 115 k.k., w którym znajdują się objaśnienia wyrażeń ustawowych.

Zważyć w tym miejscu należy, że hipoteza przepisu art. 160a oznacza, iż jest to przestępstwo powszechne. Tym bardziej nakłada to na ustawodawcę obowiązek precyzyjnego określenia znamion ustawowych czynu zabronionego.

W proponowanej nowelizacji już znamię czasownikowe „udostępnia” jest pojęciem nieostrym. Wykładnia gramatyczna nie jest wystarczająca do wyjaśnienia treści tego znamienia skoro słowo „udostępnić” oznacza również: dawanie, wręczenie, darowanie, użyczenie, udzielenie, umożliwianie odbioru, uprzystępnianie.

W drodze wykładni gramatycznej nie jest również możliwe ustalenie dalszej części dyspozycji określającej sposób zachowania adresata normy prawnej (np. czy udostępnić można odpłatnie czy również nieodpłatnie, czy również w ramach prowadzonej zgodnie z prowadzoną legalnie działalnością gospodarczą).

Wątpliwości budzi także znamię rzeczownikowe „substancja”, której definicja znajduje się w innym akcie prawnym.

Bez żadnej odpowiedzi pozostaje także pytanie czy w projektowanym przepisie „użycie” substancji oznacza jej użycie zgodnie czy również niezgodnie z jej przeznaczeniem lub w niewłaściwych dawkach (np. farmaceutyki, powszechnie używane środki chemiczne).

Wskazując tylko podstawowe mankamenty nowelizowanego przepisu art. 160a k.k. Krajowa Rada Sądownictwa opiniowany projekt ocenia jako naruszający podstawową, a cytowaną na wstępie, zasadę z art. 1 § 1 k.k. (*nullum crimen, nulla poena sine lege poenali*).